

Số: 324 /TB-BYT

Hà Nội, ngày 30 tháng 11 năm 2018

THÔNG BÁO**Ý kiến kết luận của Bộ trưởng Bộ Y tế tại Hội nghị trực tuyến triển khai và nhân rộng mô hình Trạm Y tế xã hoạt động theo nguyên lý y học gia đình**

Ngày 14/11/2018, Bộ trưởng Bộ Y tế đã chủ trì Hội nghị trực tuyến triển khai và nhân rộng mô hình Trạm Y tế xã hoạt động theo nguyên lý y học gia đình. Tham dự hội nghị có 681 điểm cầu ở Trung ương, tỉnh và huyện với khoảng 16.000 đại biểu tham gia gồm đại diện các Bộ và một số cơ quan Trung ương, các cơ quan thuộc và trực thuộc Bộ Y tế, các Nhà tài trợ quốc tế trong lĩnh vực y tế, Lãnh đạo Ủy ban nhân dân tỉnh, Sở Y tế và các cơ quan liên quan tuyến tỉnh, Lãnh đạo Ủy ban nhân dân huyện, các phòng, ban của Ủy ban nhân dân huyện, Giám đốc các Trung tâm y tế huyện, Bệnh viện huyện, Trạm trưởng các Trạm Y tế xã trên toàn quốc và đại diện các cơ quan thông tấn, báo chí Trung ương và các địa phương.

Tại cuộc họp, Bộ trưởng Nguyễn Thị Kim Tiến có bài phát biểu khai mạc nêu rõ về tính hiệu quả, sự cần thiết của việc tiếp tục Xây dựng và Phát triển mạng lưới y tế cơ sở trong tình hình mới, Bộ trưởng đã trình bày báo cáo chung về thực trạng, kết quả triển khai công tác y tế cơ sở trong giai đoạn 2016 - 2018 vừa qua, đặc biệt là từ sau khi Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 2348/QĐ-TTg ngày 05/12/2016 phê duyệt Đề án Xây dựng và Phát triển mạng lưới y tế cơ sở trong tình hình mới và Ban Chấp hành Trung ương Đảng ban hành Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 25/10/2017 về tăng cường công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân trong tình hình mới.

Năm 2018 là năm đánh dấu kỷ niệm lần thứ 40 Tuyên ngôn lịch sử Alma-Ata năm 1978, lần đầu tiên các nhà lãnh đạo thế giới cam kết chăm sóc sức khỏe ban đầu, thể hiện quyết tâm của tất cả các nước trên thế giới xem chăm sóc sức khỏe ban đầu là nền tảng cốt lõi để hướng đến mục tiêu bao phủ chăm sóc sức khỏe toàn dân của mỗi quốc gia. Vào ngày 25/10/2018 vừa qua, tại thành phố Astana, Kazakhstan, Tuyên ngôn Astana đã chính thức được công bố tại Hội nghị toàn cầu về chăm sóc sức khỏe ban đầu (Primary Health Care-PHC) hướng đến mục tiêu bao phủ chăm sóc sức khỏe toàn dân (Universal Health Coverage-UHC) và mục tiêu phát triển bền vững liên quan đến sức khỏe (Sustainable Development

Goals-SDG), do Tổ chức Y tế Thế giới và Quỹ Nhi đồng Liên Hợp quốc tổ chức với sự tham dự của 192 nước thành viên của Liên Hợp Quốc.

Tại hội nghị trực tuyến, Bộ trưởng Bộ Y tế Nguyễn Thị Kim Tiến và Trưởng Đại diện Tổ chức Y tế thế giới tại Việt Nam tiếp tục khẳng định cam kết lộ trình xây dựng chính sách chăm sóc sức khỏe ban đầu bền vững. Chăm sóc sức khỏe ban đầu sẽ được thực hiện phù hợp với tình hình mới. Tăng cường năng lực của hệ thống y tế bằng cách đầu tư vào hoạt động chăm sóc sức khỏe ban đầu, bao phủ chăm sóc sức khỏe toàn dân. Nâng cao năng lực và đầu tư cơ sở hạ tầng cho chăm sóc sức khỏe ban đầu - nơi người dân tiếp xúc đầu tiên với các dịch vụ y tế - để ưu tiên triển khai các chức năng cần thiết của y tế công cộng. Ưu tiên phòng chống dịch bệnh và truyền thông sức khỏe nhằm đáp ứng nhu cầu sức khỏe cho mọi người trong suốt cuộc đời thông qua các dịch vụ truyền thông nâng cao sức khỏe, phòng ngừa, khám bệnh, chữa bệnh, phục hồi toàn diện và chăm sóc giảm nhẹ. Chăm sóc sức khỏe ban đầu sẽ cung cấp một loạt các dịch vụ y tế và chăm sóc toàn diện, bao gồm chủng ngừa, tầm soát, phòng ngừa, kiểm soát và quản lý các bệnh không lây nhiễm (Đái tháo đường, Tăng huyết áp, Ung thư, Bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính và Hen phế quản,...) và các bệnh truyền nhiễm nguy hiểm. Đảm bảo người dân có thể tiếp cận dịch vụ chăm sóc sức khỏe ban đầu một cách công bằng, an toàn, chất lượng cao, toàn diện, hiệu quả, có thể chấp nhận, luôn sẵn có và chi phí hợp lý và cung cấp các gói dịch vụ tích hợp, liên tục trên nguyên tắc lấy con người làm trung tâm. Duy trì một mối liên kết bền vững trong suốt quá trình chăm sóc và đảm bảo một hệ thống chuyển tuyến hiệu quả và an toàn giữa các cơ sở chăm sóc ban đầu và các cơ sở y tế tuyến trên. Tăng cường khả năng của hệ thống y tế trong ngăn chặn, phát hiện và ứng phó với các bệnh truyền nhiễm và dịch bệnh mới nổi bùng phát.

Trong bối cảnh hiện nay thì công tác xây dựng và phát triển hệ thống y tế cơ sở đang có rất nhiều thuận lợi: Nghị quyết số 20/NQ-TW ngày 25/10/2017 về tăng cường công tác chăm sóc bảo vệ sức khỏe nhân dân trong tình hình mới đã nêu rõ quan điểm coi y tế cơ sở là nền tảng, thực hiện bao phủ chăm sóc sức khỏe toàn dân; các nhiệm vụ, giải pháp nhấn mạnh vào nội dung chăm sóc sức khỏe ban đầu (dự phòng, quản lý sức khỏe đến từng người dân, nâng cao sức khỏe, dân số, chăm sóc sức khỏe người cao tuổi,...); Quyết định số 2348/QĐ-TTg ngày 05/12/2016 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án Xây dựng và Phát triển mạng lưới y tế cơ sở trong tình hình mới đã được ban hành (Quyết định 2348), Bộ Y tế đã xây dựng Chương trình hành động số 1379/CTr-BYT triển khai Quyết định 2348 và xây dựng hướng dẫn số 1383/HD-BYT thực hiện Mô hình điểm cho trạm y tế của 26 xã, phường, thị trấn.

Bộ trưởng Nguyễn Thị Kim Tiến chỉ ra các vấn đề còn có khó khăn, vướng mắc cần giải quyết khi triển khai mô hình y tế cơ sở: (1) *Cơ chế tài chính*: Cơ chế tài chính để chăm sóc sức khỏe ban đầu, để quản lý sức khỏe, nâng cao sức khỏe, thực hiện các chương trình mục tiêu y tế. Huy động các nguồn lực để đầu tư phát triển mạng lưới y tế cơ sở còn khó khăn; (2) *Mô hình mạng lưới y tế cơ sở*: hiện tại mô hình y tế cơ sở ở các địa phương còn đang chưa được thống nhất, mỗi nơi xây dựng mỗi kiểu; (3) *Nguyên lý y học gia đình*: Các trạm y tế đã triển khai thực hiện theo nguyên lý y học gia đình, tuy nhiên, các nhân viên y tế tại trạm y tế chưa được đào tạo chuẩn theo nguyên lý này; (4) *Nhân lực cho y tế cơ sở*: nhiều nơi vẫn còn thiếu và yếu, đào tạo và đào tạo liên tục Bác sỹ đa khoa, Điều dưỡng, Y sỹ Y học cổ truyền cho y tế cơ sở còn khó khăn, cần phải có thời gian và nguồn lực cần thiết.

Sau khi nghe báo cáo về kết quả và phương hướng triển khai, nhân rộng mô hình trạm y tế xã, phường hoạt động theo nguyên lý y học gia đình; báo cáo tham luận của một số tỉnh/thành phố đã và đang dẫn đầu cả nước trong việc xây dựng và áp dụng các cơ chế chính sách đặc thù để xây dựng hệ thống tổ chức, huy động nguồn lực, tài chính, nhân lực cho y tế cơ sở để triển khai các hoạt động chăm sóc sức khỏe ban đầu ngay tại tuyến y tế cơ sở, lồng ghép với mô hình y học gia đình; nghe ý kiến phát biểu thảo luận trực tiếp của các đại biểu tại hội trường, Bộ trưởng Nguyễn Thị Kim Tiến đã kết luận, chỉ đạo một số nội dung sau:

1. Sở Y tế các tỉnh/thành phố tiếp tục chủ động đề xuất, xây dựng các Đề án, Dự án và trình Hội đồng nhân dân tỉnh, Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành các cơ chế, chính sách đặc thù nhằm tiếp tục triển khai thực hiện việc Xây dựng và Phát triển mạng lưới y tế cơ sở. Đưa các mục tiêu, chỉ tiêu về công tác y tế nói chung và công tác y tế cơ sở nói riêng như đã được quy định tại Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương khóa XII về tăng cường công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân trong tình hình mới và Quyết định số 2348/QĐ-TTg ngày 05/12/2016 của Thủ tướng Chính phủ vào Nghị quyết của Đảng ủy các cấp, Nghị quyết của Hội đồng nhân dân, các kế hoạch phát triển Kinh tế - Xã hội 5 năm và hàng năm của địa phương.

2. Giám đốc Sở Y tế các tỉnh/thành phố nhanh chóng chỉ đạo xây dựng Đề án phát triển y tế cơ sở tại địa phương để trình Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh phê duyệt; tham mưu trình Ủy ban nhân dân tỉnh/thành phố ban hành Quyết định thành lập Ban Chỉ đạo thực hiện Đề án Xây dựng và Phát triển mạng lưới y tế cơ sở trong tình hình mới theo hướng dẫn của Bộ Y tế (Công văn số 5007/BYT-KH-TC ngày 28/8/2018 để triển khai thực hiện tốt theo Quyết định số 2348/QĐ-TTg ngày 05/12/2016 của Thủ tướng Chính phủ theo như nội dung

Chương trình hành động số 1379/CTr-BYT ngày 19/12/2017 của Bộ Y tế triển khai Quyết định số 2348/QĐ-TTg và hướng dẫn số 1383/HD-BYT ngày 19/12/2018 thực hiện Mô hình điểm cho trạm y tế của 26 xã, phường, thị trấn). Cụ thể các nội dung cần triển khai ngay như sau:

(1) Công tác chỉ đạo: Đưa các mục tiêu, chỉ tiêu, nhiệm vụ về y tế cơ sở vào chiến lược, chính sách và kế hoạch Kinh tế - Xã hội, phân công trách nhiệm, tổ chức kiểm tra, giám sát, đánh giá định kỳ;

(2) Hoàn thiện tổ chức, mạng lưới y tế cơ sở: Sớm thực hiện mô hình Trung tâm y tế huyện đa chức năng, trực tiếp quản lý Trạm Y tế xã;

(3) Đào tạo Bác sỹ, viên chức y tế thực hành theo nguyên lý y học gia đình. Tập huấn về phòng, chống, điều trị và ứng dụng công nghệ thông tin quản lý các bệnh không lây nhiễm (Đái tháo đường, Tăng huyết áp, Ung thư, Bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính và Hen phế quản,...);

(4) Tổ chức thực hiện việc quản lý, điều trị bệnh không lây nhiễm, mạn tính tại Trạm Y tế, trước mắt làm ngay việc quản lý bệnh nhân Đái tháo đường, Tăng huyết áp, Ung thư, Bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính và Hen phế quản,... Sở Y tế chỉ đạo Bệnh viện tỉnh, Trung tâm y tế/Bệnh viện huyện chuyển người bệnh không lây nhiễm về quản lý tại Trạm Y tế xã, chuyển thuốc theo danh mục Thông tư số 39/2017/TT-BYT ngày 18/10/2017 của Bộ Y tế quy định gói dịch vụ y tế cơ bản cho tuyến y tế cơ sở cho Trạm Y tế xã (Thông tư 39);

(5) Đề xuất với Ủy ban nhân dân tỉnh cho triển khai thí điểm khoán cho Trạm Y tế một khoản kinh phí nhất định tính theo đầu dân để chăm sóc sức khỏe ban đầu. Dành 40% định mức chi sự nghiệp y tế phân bổ cho trạm y tế. Tăng định mức phân bổ ngân sách cho y tế dự phòng, y tế cơ sở. Sở Y tế phối hợp với Bảo hiểm xã hội báo cáo Ủy ban nhân dân tỉnh trình Hội đồng nhân dân tỉnh cho thanh toán gói Dịch vụ y tế cơ bản theo Thông tư 39;

(6) Rà soát, phân loại Trạm Y tế xã theo Quyết định số 4667/QĐ-BYT đề đầu tư cho hiệu quả. Trước mắt, với 26 Trạm Y tế xã thực hiện theo Mô hình điểm thì áp dụng theo quy định tại Quyết định số 6070/QĐ-BYT ngày 08/10/2018 hướng dẫn công năng các phòng làm việc; Huy động mọi nguồn lực từ ngân sách địa phương trong kế hoạch đầu tư công trung hạn, nguồn ngân sách Trung ương hỗ trợ ngân sách địa phương thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia Xây dựng Nông thôn mới và Giảm nghèo bền vững, từng bước xã hội hóa, hợp tác công tư ở những nơi có điều kiện.

(7) Bố trí đầy đủ số lượng và có cơ cấu thích hợp về nhân lực: bác sỹ, điều dưỡng, nữ hộ sinh, dược, y sỹ y học cổ truyền. Trường hợp thừa, thiếu phải điều chuyển. Thực hiện chế độ luân phiên, luân chuyển từ tuyến trên xuống tuyến dưới và ngược lại để đào tạo chuyên môn theo hình thức cầm tay chỉ việc.

Triển khai thực hiện Đề án bác sỹ trẻ tình nguyện về công tác tại tuyến y tế cơ sở. Xây dựng và trình Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành cơ chế, chính sách thu hút bác sỹ về công tác tại huyện, xã;

(8) Ứng dụng Công nghệ thông tin trong thanh toán bảo hiểm y tế, quản lý hoạt động, thống kê, quản lý hồ sơ sức khỏe cá nhân tại trạm y tế xã;

3. Lãnh đạo Bộ, Lãnh đạo các Vụ, Cục, Tổng cục, Ban Quản lý Dự án được giao nhiệm vụ và phân công tại Quyết định số 3059/QĐ-BYT ngày 18/5/2018 và Quyết định số 4412/QĐ-BYT ngày 12/7/2018 trực tiếp chỉ đạo theo dõi 8 tỉnh có các xã triển khai thực hiện Mô hình điểm tiếp tục chủ động triển khai các hoạt động theo như hướng dẫn của Bộ Y tế tại Chương trình hành động số 1379/CTr-BYT ngày 19/12/2017 triển khai Quyết định số 2348/QĐ-TTg và hướng dẫn số 1383/HD-BYT ngày 19/12/2018 thực hiện Mô hình điểm cho trạm y tế của 26 xã, phường, thị trấn. Các Sở Y tế đề xuất với Ủy ban nhân dân tỉnh bố trí kinh phí để sửa chữa, nâng cấp trạm y tế xã, phường theo hướng dẫn tại Quyết định số 6070/QĐ-BYT ngày 08/10/2018. Ban Quản lý Dự án HPET khẩn trương tiến hành làm các thủ tục mua sắm, đấu thầu trang thiết bị theo danh mục đã được hướng dẫn tại Quyết định số 4389/QĐ-BYT ngày 11/7/2018 trên cơ sở đề nghị của các Sở Y tế.

4. Trên cơ sở kết quả công tác Xây dựng và Phát triển mạng lưới y tế cơ sở trong thời gian vừa qua ở tuyến Trung ương, kinh nghiệm quốc tế và các bài học kinh nghiệm như đã được chia sẻ từ các tỉnh, thành phố và đặc biệt là từ kết quả triển khai Mô hình điểm trạm y tế của 26 xã, phường, thị trấn, Bộ Y tế giao Cục Quản lý Khám, chữa bệnh làm đầu mối, phối hợp với các Vụ, Cục, Tổng cục có liên quan để xây dựng Đề án: “Tăng cường chuyên gia kỹ thuật, nâng cao năng lực chuyên môn cho y tế xã, phường” để các trạm y tế xã, phường có điều kiện thực hiện được đầy đủ các chức năng, nhiệm vụ được giao và phát triển các kỹ thuật chuyên môn.

5. Giao Vụ Kế hoạch – Tài chính, Vụ Bảo hiểm y tế và các Vụ, Cục thuộc Bộ phối hợp với các đơn vị có liên quan của Bảo hiểm xã hội Việt Nam khẩn trương xây dựng các văn bản hướng dẫn Nghị định số 146/2018/NĐ-CP ngày 17/10/2018, sửa đổi quy định về mức trần chi cho khám bệnh, chữa bệnh bảo hiểm y tế tại tuyến huyện, tuyến xã để các địa phương thực hiện, đặc biệt là hướng dẫn chi tiết về cơ chế tài chính cho tuyến y tế cơ sở, chi cho y tế dự phòng và chăm sóc sức khỏe ban đầu.

6. Tiếp tục áp dụng các cơ chế, chính sách hiện hành để huy động mọi nguồn lực cho y tế cơ sở. Tập trung ưu tiên đến việc sửa đổi, bổ sung để áp dụng các cơ chế chính sách về đầu tư cơ sở hạ tầng, cung cấp trang thiết bị, chính sách về đào tạo và phát triển nguồn nhân lực, chính sách về tài chính và đổi mới cơ

chế hoạt động theo nguyên lý y học gia đình, quản lý các bệnh không lây nhiễm, bệnh mãn tính: Đái tháo đường, Tăng huyết áp, Bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính và Hen phế quản, sàng lọc và phát hiện sớm một số bệnh ung thư thường gặp và các dị tật bẩm sinh.

7. Huy động nguồn lực đầu tư cho y tế cơ sở: Tiếp tục rà soát, phân loại trạm y tế xã theo Quyết định số 4667/QĐ-BYT để đầu tư cho hiệu quả. Xác định rõ việc đầu tư cơ sở nhà trạm phải theo công năng các phòng, theo hướng dẫn của Bộ Y tế. Cung cấp trang thiết bị phải phù hợp với nhóm trạm, khả năng sử dụng phù hợp với trình độ và chuyên môn, nhu cầu của người dân. Nghiên cứu xây dựng mô hình xét nghiệm tập trung.

8. Trong bối cảnh nguồn lực ODA cho y tế cực kỳ khó khăn, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã chấp thuận với Chương trình đầu tư phát triển mạng lưới y tế cơ sở vùng khó khăn vay vốn ADB giai đoạn 2019 - 2023 để hỗ trợ cho y tế cơ sở của 16 tỉnh khó khăn. Đối với Dự án vay vốn của WB, hiện nay đang rất được ủng hộ bởi các cơ quan Trung ương, tuy nhiên đang còn vướng mắc về cơ chế tài chính, về tỷ lệ vay lại và lãi suất vay. Giao Vụ Kế hoạch – Tài chính tiếp tục nghiên cứu đề xuất, làm văn bản trình Bộ trưởng ký để giải trình thêm với Bộ Tài chính, Bộ Kế hoạch và Đầu tư về các đề xuất Dự án để sớm trình Thủ tướng Chính phủ. Bên cạnh đó, Bộ Y tế sẽ tiếp tục làm việc với các nhà tài trợ quốc tế: WHO, UNICEF, UNFPA, EU,... để đề xuất các hoạt động hỗ trợ kỹ thuật, nâng cao năng lực cho y tế cơ sở.

Thừa lệnh Bộ trưởng Bộ Y tế, Văn phòng Bộ xin thông báo ý kiến kết luận và chỉ đạo của Bộ trưởng Nguyễn Thị Kim Tiến để các địa phương, đơn vị biết, triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Các đ/c Thứ trưởng (để báo cáo);
- Đ/c Chánh Văn phòng Bộ (để báo cáo);
- Sở Y tế các tỉnh, TP trực thuộc TW;
- Các Vụ, Cục, Tổng cục, VPB (để thực hiện);
- Các đơn vị trực thuộc Bộ Y tế (để thực hiện);
- Các Dự án đang hỗ trợ cho YTCS (để thực hiện);
- Công thông tin điện tử Bộ Y tế;
- Lưu: VT, KHTC, VPB1.

TL. BỘ TRƯỞNG
KT. CHÁNH VĂN PHÒNG BỘ
PHÓ CHÁNH VĂN PHÒNG BỘ

Hà Anh Đức